

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorot vagy annak terfogataért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr helyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közle. dő
hirdetményt a kiad hivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér” rovatban,
közleendő cikkek soron kin
10 kr díjert közölletnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

A lap bellartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdelmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Községi nyomorúságok.

XI.

Senki sem tagadhatja, hogy ma a megélhetés mindenkire nézve csaknem egyaránt nehéz és roppant nagy küzdelemmel jár s főleg a napszámos- és munkás-osztályra nézve, melynek keresete a legszánandóbb bizonytalanságnak van oda dobva. Szomorúan nyilvánul ez a kiszáradt próbamos hanyatlásában is.

Hol lehet ennek az oka? Nagyon sokan, igen igazságtalanul, ezen bajok és a hanyatlás okául a közkormányzatot hozzák fel.

Annyi igaz, hogy a mai rendszer rossz és hátrányos az ország közgazdasági viszonyaira s leginkább a nép érzi meg annak káros következményeit, de a baj okai más körülményekben találhatók fel és pedig legtöbb esetben személyes erkölcsi okokra vezethetők vissza. Ezt igazolja tagadhatatlanul azon körülmény, hogy akárhány község, sőt vidék van az országban, a hol a kiszáradt jóllétnek örvendenek, tisztességesen élhető osztályt képeznek, a napszámosok s más munkások türelhető állapotban vannak. De hol van ez? Ott, a hol józan, szorgalmas, munkás, takarékos, értelmes, vallásos, erkölcsös a közönség, jó példával megy elől e tekintetben az előjáróság, a hol ez nem haszonleső, nem önérték-hajhász, nem él vissza fortélyos

utakon a benne helyezett bizalommal, bir kellő hivatali erélyvel és lelkiismerettel, s a hol nem boldogul a korcsma-bérlő, nem gyarapszik az uzsora. Ellenben pusztul, korcsosodik, elfajul, elcsenevészedik, erkölcsileg hanyatlak a nép ott, a hol az emberek dologtalanok, könnyelműek, korcsma-látogatók, családjukkal, gyermekekkel nem törődők, egymással viszálykodásban, egyenetlenségben élnek, ravaszok, kárörvendők, előjárók pedig igazságtalanok, lelketlenek stb. Mintegy ezeknek nyilvánulásaképpen lépik fel a népben a kíváncsi mánia is; mert szorgalmas, munkakedvelő nép nem vándorol ki; kap az itthon is munkát.

Az igaz; csak az a baj, hogy az emberek nagyon nehezen, sőt rendszeren nem is szokták beismerni saját hibájukat; szeretik a baj, a nyomorúságok okait másokban keresni. Pedig ha javítani, enyhíteni akarunk bajainkon, önmagunkon kell azt kezdenünk.

A kormány és mások elleni agitációk csak elégtelenséget szülhetnek, de nem alkalmasak a közállapotok javítására, a bajok enyhítésére.

Nincs szándékunkban ezzel a kormánnyal és más hivatalokkal védelmünkbe venni; azt sem állítjuk, hogy nem volna elég tenni valójuk a nép érdekeinek emelésére, bajainak orvoslására. Hanem igazságosan, pártállás nélkül, nyíltan és

határozottan rámutatni a nyomasztó s már-már elviselhetlenné vált közállapotokra és azoknak okaira, kötelességünknek ismerjük.

Ha mi itt mindenben megtettük kötelességeinket s nyomorunk mégsem lett enyhítve, jogosítottuk magunkat arra, hogy illő helyen és időben panaszra nyissuk ajkunkat.

Falusi.

Kereskedelmi szerződés Romániával. Bukarestből írják május 5-ről: Remélik, hogy Románia el fogja fogadni az Ausztria-Magyarország által a kereskedelmi szerződés megújításának előfeltételül felállított elvet: a legtöbbet engedés elvét. Legkésőbb május 12-ig a tárgyalásoknak mindenesetre megállapodásra kell vezetni, legalább az elvi kérdéseket illetőleg, mert csakis ennek a feltételezése mellett tétethetnek javaslatok mindkét parlamenti testület elé, egy kereskedelmi politikai provizóriumot illetőleg. Tekintettel a nagy kárra, melyet mindkét állam szenvedne egy esetleges, ha csak rövid, szerződés nélküli állapot által is, — bizony remélik, hogy a szerződés főpontjait illetőleg idején létrejön az egyezés.

A görög bonyodalom. A Havas-ügynökség e hó 5-ről jelenti: A helyzet az öt nagyhatalom követeinek kétértelmű nyilatkozatai következtében még mindig bizonytalan. Mint-hogy a viszony Delyannis kormányelnök és több hatalmasság képviselői közt rendkívül feszült, itt semmiféle

megoldást sem tartanak lehetségesnek. Delyannis kormányelnök az ultimátumra adott válasz szövegét teljesen fönn fogja tartani.

Országgyűlés.

A képviselőház kedden kezdette meg a népfelkelési törvényjavaslat ált. tárgyalását élénk érdeklődés mellett. A katonaság köréből is ott voltak a karzaton többen s élénk érdeklődéssel kísérték a vitát. Elsőnek Münich Aurél előadó szólalt fel, ajánlván a törvényjavaslatnak általánosságban való elfogadását. Utána Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter mondott hosszabb beszédet, indokolván véderőnk további fejlesztésének elkerülhetetlen szükségességét s a törvényjavaslatban foglalt intézkedéseket. Hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat nem egyoldalú érdekeknek szüleménye, sem a hatalmaskodás vágyának kifolyása. A ház figyelemmel hallgatta s a jobboldal több ízben élénken helyeselte, sőt végül meg is éljenezte. A következő szónok, Ernusz Kelemen, abból indult ki, hogy nem lehet pártkülönbség, ha a haza és trón védelméről van szó, de lehet véleménykülönbség a kivitel módjaitra nézve. A törvényjavaslatot általában az elhamarkodás művének és czélszerűtlenségnek tartja s azt általánosságban sem fogadja el. Vadnai Károly és Gajáry Ödön a javaslat mellett, Lits Gyula ellene beszélt.

A szerdai ülésnek a napirenden levő tárgyakon kívül volt egy nagyfontosságú momentum. Ugyanis a napirend előtt Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter és Széchenyi Pál gróf keresk. miniszter betér-

A „Szekelyföld” tárczája.

Az én álmom.

vagy:

Háromszék és Kézdi-Vásárhely
200 év múlva.

Irta: Dobay János.

III.

A szászok kiköltöznek Afrikába. — Még egy néhány szó Háromszék közgazdasági viszonyairól. — Egy 21-ik századbeli szindarab telefonoskópon át nézve és hallva. — A színházi függöny mint reklám. — A telefonoskop magyarázata és gyakorlati hasznai.

— És mi történt Brassóval?

— A szászok úgy megijedtek, hogy fel-szedvesátorfájukat, kiköltöztek és Közép-Afrikában alapítottak egy birodalmat. Brassó jelenleg Seps-Szentgyörgy külvárosát képezi.

— És most hogy megy a földművelés Háromszéken? — kérdém érdeklődéssel.

— Pompásan, uram, nagyon pompásan. Rónánk valóságos Kanaán. Buza-, rizs-táblák, narancs-ligetek és csukornád-ültetvények egymást váltják fel a sikon s ama kopár hegyoldalak, melyek a mult században csak apró cserjéket és fenyér füvet termettek, ma már kitünő szőlőhegyekké lettek átalakítva, s a szekely borok az egész világban széthordatva, nevelik dicsőségünket. Különösen Kézdi-Vásárhely az Almás, Csomortán

és Bófalva stb. községektől megvásárolt hegyoldalakon világhírű borokat termel.

— E szerint Kézdi-Vásárhely boraival is kereskedik?

— Igen, csak-hogy az csupán mellékfoglalkozás a bőrszűs és mézes pogácsa mellett. A vidék meg gabonát, rizst, citromot, narancsot, bort, fűgét, mandulát termel s ezekkel szerez magának kitünő jóllétet, mert a szekely cikkek az egész világon a legkeresettebbek. Az erdőalji községek egy része szemerke turóval, némely községek, mint pl. Kovászna, Hatolyka, Polyán, Bodok stb. savanyu-vizeikkel szereznek roppant pénzt. Franciaországban 5 év óta minden ember polyáni vizet iszik, míg Brazília és Mexikó kizárólag a kovásznai horgász-vízért lelkesül. De elég most ennyi, uram, ezekből az okos dolgokból; adjunk magunknak egy kis szórakozást is alvás előtt. Például nem lenne kedve a budapesti népszínházba randulni? Most épen 21 óra. 5 percz alatt a tubavasut-állomásnál vagyunk s villámvonaton egy óra alatt oda érkezünk s még az utolsó felvonásokat végignézhethetjük.

Megijedtem, hogy még egyszer léghajóra kell szállnom s udvariasan mondom:

— Köszönöm, egy kissé fáradt vagyok; jobb szeretném lepihenni; de ha ön menni akar, legkevésbé se feszélyezze magát...

— A világért sem. Megnézzük és meghallgatjuk Kinizsi Bende-guz új darabját itthon a telefonoskop segítségével.

A terem egyik falába egy két méter átmérőjű tüvágla volt beillesztve s e mellett egy töleseralaku hangosó. Házigazdám oda ment, megnyomott egy gombot s aztán a hangosóba bekialtott:

— Kössön össze a budapesti népszínházzal.

Pár pillanat múlva kivilágosodott a tükörlap, melyen először homályosan, majd meg egész világosan egy csomó női arc jelentkezett.

— Meg kell magyaráznom önnek, hogy a mit most maga előtt lát, az a budapesti népszínház színpadi függőnye. Ugy látszik, az első felvonásnak már vége van. Apropos! szabad kérdenem: nős ön?

— Nőtlen vagyok.

— Akkor kétszeresen érdekelhetik önt a függönyön látható női alakok, mert azok nem egyebek, mint az országos központi ki-házásító intézet hirdetményei. Ezen jeles intézet vállalkozik csekély díjért a leányoknak és özvegyeknek férjeket szerezni, s mi lenne alkalmasabb hely, a készletben levő hölgyekről értesíteni a közönséget, mint a színpadi függöny, melyet esténként 500 ezer ember lát részint helyben, részint telefonoskop utján a világ minden részéből? S aztán nézze kérem, mily pontos és kimerítő felvilágosítást nyújtanak az arckép alatt levő rövid jegyzetek a férjhez kívánczó szépek vagyonáról, természetéről, véralakáról, reményeiről stb. Ily uton a házassággal csa-

lódni nem lehet. De vegyük csak sorra, míg a 2-ik felvonás elkezdődik, s olvassuk a jegyzeteket.

Lássuk először is azt a szép ábrándos szöke arcot: „Kor: 20 év. Hozomány: 60 ezer frt takarékpénztári betétben, Vérmérséklet: melancholikus. Remény: egy gazdagnagybátya 200 ezer frt vagyonnal s 65 évvel. Teher: semmi. Polgári állás: magánzó.” ... No, ez megjárja. Középszerű parthie. Különben nem szeretem a szökeket.

Amott egy barna hölgy; lássuk, mit ér. „Kor: 24 év. (A ki 24-et bevall, lehet 34 is.) Állapot: vagyontalan. (Szomorú állapot!) Vérmérséklet: sangvinikus. Polgári állás: ügyvédjelölt. Különös ismertető jel: féllábra sántit. Teher: 3 szegény rokon.” ... Hm, ez is hamarabb kap ügyvédi oklevelet, mint férjet.

Itt egy másik szépség. „Kor: 20 év. Hozomány: 2 millió, Budapest — Peking — Buenos-Ayres léghajózási részvényekben. Vérmérséklet: cholerikus. Remény: egy nagynéne határozatlan korról és vagyonnal. Teher: egy mérges anyós.” ... Brr! ... ebből nem kérek...

Tova egy szép szöke arc. „Kor: 26 év. Polgári állás: főispán.” ... No, ebből sem instálok. Nem szeretem a magasállású feleséget...

jesztették az Ausztriával való kiegyezésre vonatkozó összes javaslatokat, melyeket a ház részben a pénzügyi, részben pedig a közgazdasági bizottsághoz utasított. A népfelkelésre vonatkozó törvényjavaslatához először Thaly Kálmán szólalt fel. A függetlenségi és 48-as párt nevében határozati javaslatot adott be az iránt, hogy a ház ne fogadjja el a javaslatot, hanem utasítsa a kormányt egy, a magyar állam önállóságának és alkotmányos jogai teljességének megfelelő új törvényjavaslat beterjesztésére. Utána Pulszky Ágost szólalt fel a javaslat mellett. Beszéde élénk zsemceserűt idézett elő közte és Ernuszt Kelemen között, melynek az elnök pártatlan nyilatkozata vetett véget. Vadnay Andor a javaslat ellen, Tischer Vincze mellette argumentált.

Felhívás Háromszékmegye közönségéhez.

Háromszékmegye birtokosai körében felmerült közelebből azon óhajítás, hogy a megye köztisztviselőiben álló főispánja, Potsa József ur ő méltósága születésnapja 50-ik évfordulója alkalmával a megye közönsége ünnepélyes kifejezést adjon szerencsekívánatainak. Ezen, az egyéni életben is nevezetes nap Háromszékmegye közönsége előtt kétszeres érdeklődéssel bír, mert alkalma nyílik azon napon a megye élén álló és annak érdekeit oly lelkes buzgósággal szíven viselő főispánja iránt érzett háláját együttesen is kifejezésre juttatni.

E célból főispán ur ő méltósága tisztelőiből értekezlet gyűlt össze f. hó 4-én, mely közös lelkesedéssel elhatározta, hogy Potsa József Háromszékmegye főispánjának 50-ik születési évfordulója napját a megye közönségére nézve polgári ünnepélylyé teendí s az 1886-ik év május 13-át Sepsiszentgyörgyön, a megye székhelyén, megünnepeli.

Ezen ünnepély célja tehát, Háromszékmegye közönsége őszinte ragaszkodásának és bizalomteljes tisztelőinek nyilvánulása által az ünnepelt férfiú polgári érdemeit méltóan megjutalmazni. Eme polgári ünnepély azon elmulthatatlan nagy alkotásokban s a megye érdekeit előmozdító azon hivatásos ernyedetlen munkásságban leli indokait, melyeket Háromszékmegye jelenlegi főispánja, a törvényhatóság közigazgatási és társadalmi fejlődése szempontjából, mint a korona legfelsőbb bizalmának és alkotmányos magyar kormány belpolitikájának egyik legtisztelendőbb mandatiarius, Háromszékmegye javára érvényesíteni meg nem szűnik.

Odább egy finom arcz. „Kor: 24 év. Homomány: 3 millió 400 ezer frt földbirtokban. Polgári állás: országgyűlési képviselő.” ... Minél kitünőbb szónok, annál rosszabb feleség! ...

Ah, itt egy ragyogó szépség! lássuk, mit ér. „Kor: 18 év.” ... És egyéb semmi ...

E pillanatban a függöny felgördült s szépeink a zsinorpadlás alatt tűntek el.

Előttünk áll a színpad s halljuk a zene bájos hangjait, a szereplők szavátát és énekét, miket az isteni telefonoskop hozott magával. Ugy láttunk és hallottunk mindent, mintha csak a színházban lettünk volna.

— Oh, ez a telefonoskop nagyszerű, bámulatos találmány! — kiálték fel elragadtatással.

— A telefont már a 19-ik század második felében ismerték, — magyarázta házigazdám — de a telefonoskop, mely nemcsak a hangot hozza el bármely távolságról, hanem a lefolyt események képét is híven visszaadja, az a mi dicső századunk vívmánya. Ma-napság az egész világ be van hálózva telefonoskop-huzalokkal, s mi mindent látunk és hallunk, a mi csak a nagyvilágban történik. Az afrikai véres harcok az európaiak és néger között, a kínai lázadások, a mohamedán bigottak makacs küzdelmei a rájuk erőszakolt unitárius vallás ellen ... mind, mind a mi szemünk előtt folynak le.

E közben folyt az előadás, hallottuk a közönség riadó tapsait és zajos kihívásait.

Engem különösen a nagyszerű zene lepett

Felhívjuk tehát a f. hó 4-én tartott értekezlet megbízása folytán Háromszékmegye közönségét az ünnepélyen való minél tömegesebb részvételre. Hogy legyen ez ünnepély a megye áldásos tevékenységű főispánja iránt érzett őszinte szeretetünknek és tisztelőnknek valóban fényes nyilatkozata, a közjó lankadatlan munkásának mindennél drágább erkölcsi bére, a polgári érdemeknek méltó jutalma.

Az ünnepély sorrendje a bizottság megállapodása szerint következő:

1. Május 13-án reggel taraczkölvések hirdetik az ünnepély kezdetét. A zenekar a városháza előtt a magyar himnuszot játssza.

2. Dél előtt 10 órákor kezdetüket veszik a tisztelgések és pedig:

a) a törvényhatóság közigazgatási hivatali kara báró Apor Gábor megyei alispán ur ő méltósága vezetésével;

b) a megyei bizottmány, a megye területén levő összes városok, községek küldöttei gróf Nemes János ur ő méltósága vezetésével;

c) az egyházi hatóságok.

Ezt követik a megye területén levő más hatóságok és testületek tisztelgése saját hivatali főnökük vezetésével.

3. Az ünnepelt főispán tisztelői eme nap emlékére Potsa József ur ő méltósága arcképét Gyárfás Jenő festőművészünk által olajba lefestetve, az arcképet a rendezőbizottság a tisztelgések végeztével Künle József törv. bizottsági tag vezetésével az ünnepeltnek átadja.

4. Délután 1 órákor bankett a városház nagyertermében.

5. Este a város kivilágítatik.

6. Nyolcz órákor fáklyamenet. A fáklyamenetnél tiszt. Révay Pál n.-baczoni ref. lelkész ur mond üdvözlő beszédet.

7. Fáklyamenet után estély a városház disztermében. Az estély tiszta jövedelme „Potsa-alapítvány” czimen egy jótékony célra az ünnepély emlékére elhelyeztetik.

Kelt S-Sztgyörgyön, 1886. május 5-én.

A rendező-bizottság nevében:

Tompai Miklós,	Ujvárossy József,
Künle József,	biz. elnök.
Id. Császár Bálint,	
Kökössy Endre,	Málik József,
biz. tagok.	biz. jegyző.

A rendező bizottság fentebbi megállapodása szerint kedves kötelességemre van téve Háromszékmegye törvény hatósága bizottsági tagjainak, a megye területén levő városok és községek küldötteinek üdvözlését

meg, mihez hasonló szépet, szívhez szólót sohasem hallottam; de a zenekart bármennyire keresem is, nem tudtam felfedezni.

Szíves házigazdám erre nézve a következő felvilágosítással szolgált:

— A zenét a párisi nemzetközi zene-részvénytársaság szolgáltatja és telefonoskoppal van a budapesti népszínházba bevezetve. A zenekar Párisban játszik, a művészek és művésznők Budapesten énekelnek utána. Természetesen a párisi hangszerek is látják és hallják telefonoskop segítségével a budapesti színeseket s így soha zavar nem fordulhat elő. Ezen hasznos intézkedésekkel roppant összegeket takarít meg a színház.

A közönségnek — a minduntalan felhangzó tapsok után itélve — tetszett a darab, de én egyáltalában nem tudtam e különös egyveleget felfogni. Drámai fenség, vigjáték, kedélyesség, bűvészet, erőmutatvány, reklám, operai nagyszabású áriák, vigoperette-coupletok egy sajátos konglomerátumot képeztek, mely szokatlanságával bámulatba ejtett.

Házigazdám erre nézve is megadta a szükséges felvilágosítást:

— A mi praktikus századunk — magyarázta — a színiügyet is gyökeresen átváltoztatta. A múlt századok ama egyoldalúsága, hogy drámába sirni, vigjátékba nevetni, operába meg szép zenét és éneket hallgatni ment az ember, régen kiment divatból. Ma a szindarabokat úgy írják, hogy abban mindenki feltalálhatja azt, a mit szeret: a zene-

méltóságos Potsa József Háromszékmegye főispánja előtt 50-ik születési évfordulója alkalmával tolmácsolni. Midőn a megye érdekében oly messzeható tevékenységű fő-tisztviselő polgári érdemeinek megjutalmazásában a közbizalom egyik tényezőként nekem is megtisztelő szerepet nyújtott, sietek a reám ruházott tisztemnek megfelelően felhívni Háromszékmegye törvényhatósága bizottsági tagjait, a városok és községek küldötteit, méltóztatassanak folyó hó 13-án délelőtt 10 órákor Sepsiszentgyörgyön a megyeháznál üdvözlőnk és szerencsekívánataink átadása végett megjelenni.

Sepsiszentgyörgy, 1886. május 5-én.

Gr. Nemes János,
törv. biz. tag.

Levelezés.

A csikszenttamási uj lelkész fogadtatása.

Fejér Manó volt k.-szentkatolnai lelkész folyó hó 1-én foglalta el uj lelkészi állomását.

Csik-Szeredából május 1-én d. u. 3 órákor indult az uj pap Csik-Szenttamásra, honnan az erd. szt.-ferencz-rendiek érdemtelen tartomány-főnöke vezette, követve egy 8 kosiból álló kíséret által.

Csik-Madarason a menet megállván, az uj pap a kerületi derék főesperes ő méltóságánál jelentkezett, minek megtörténte után az uj pap d. u. 6 órákor érkezett a csikszenttamási határra, hol az összes lakosság — élén az előjárókkal — fogadta a derék uj lelkészt s hol a felcsiki kerületi papság kitűnő képzettségű és szép modoru főjegyzője, főtiszt. Murányi Kálmán szentdomokosi lelkész ur, egy szép beszéd kíséretében fogadta uj szomszédját, mire Fejér Manó a meghatottság és meglepetés hangján válaszolva, mondott köszönetet.

Innen a diszes menetet főt. Murányi Kálmán a csikszenttamási paplakba vezette, a hol óriási néptömeg várta az uj lelkészt; óriási népség, mert nemcsak a csikszenttamási összes lakosság apraja-nagyja jött el az ünnepélyre, hanem ott voltak a szomszéd községek összes lakosai is nagy részben.

A paplak küszöbén a főmegyebíró tek. Bara János ur fogadta az uj papot egy talpraesett beszédben, melyre Fejér Manó a hívek által többször hatalmas éljenzésekkel megszakított csinos beszéddel válaszolt, hangsúlyozván a kölcsönös szeretetet és egyetértést, melynek elérésére papi állásában nagy súlyt fog fektetni.

Ezután az uj lelkész bevezettetett lakosztályaiba s hiveinek és számos tisztelői-

kedvelők a szép zenét, az érzékeny szívűek a dráma komolyságát, a könnyűvérűek a vigjáték és operett játsszi humorát, a karzat meg a bűvészetet és az erőmutatványokat; szóval a mi darabjainkban a fenségestől a nevetségességig minden megtalálható. Nézzé csak figyelemmel végig a következő felvonást s mindezt meg fogja találni.

En először a színpadot vevém szemügyre.

A színpad egy gyönyörű szalont ábrázol remek butorokkal. A közepén egy igen elegáns piros selyem garnitúra. A gyönyörű alaku díván hátán a következő felirat hívja fel a néző figyelmét aranyos betűivel: „Rákóczi Elemér ajánlja dusan felszerelt butoraktárát. Budapest, nagy körút 48. sz.” A finom selyem függönyökbe beleszöve a készítő gyár következő hirdetése: „A világ legnagyobb függöny- és szőnyeg-gyára Ujlaki Ottokárnál, Budapest, váci-ut 19. sz. Minták ingyen és bérmentve.” A háttér falán egy pompás villamos óra, melynek ékes előlapján a következő reklám diszlott: „Csaknem ingyen vesztegeti pompás uj szerkezetű villamos óráit Kinizsi Kende, Budapest, K... utca 19. sz.”

A diszes színpadi szalon minden egyes butordarabján ott ragyogott, tündöklött, mosolygott a készítő cég hirdetménye.

— Minő praktikus gondolat! — gondoltam magamban. — A különböző gyárak színpadon rendeznek egy kis kiállítást iparcikkeikből s a közönségnek — akarva, nem

nek tisztelgését fogadta, a midőn is a bemutatók megtörténte után a társaság a csikszenttamási érdemes körjegyző tek. Ágoston József ur vendégszerető házához vonult, a hol a társaságot egy 60 terítékű diszes asztal várta.

A bankett kezdetét vevén, a 2-ik fogásnál felállott főt. Murányi Kálmán ur és egy csinos beszédben felköszöntötte Lönhart Ferencz erdélyi r. k. főpásztor ő excellenciáját. Felköszöntötte az uj lelkészt és még többeket. Az uj lelkész pedig a pohárköszöntések sorozatában szintén élénk részt vett. És itt megjegyzem, hogy a csikszenttamási községi bíró ur az uj lelkészre egyikét tartotta azon szép beszédeknek, melyek mindig feljegyzésre érdemesek. A társaság vidám kedélyben volt, mit különben előmozdított és fokozott azon körülmény, hogy Dr. Fejér Antal ur, az uj lelkész édes testvére, szellemes felköszöntésével a diszes társaságot folytonos derűtségben tartotta. A társaság későn osztott szét.

Másnap május 2-án az uj pap beköszöntő beszédét tartotta hiveinek és első miséjét mondotta, melyet nagy közönség hallgatott végig.

Csak gratulálni lehet a csikszenttamásiaknak, a kik oly papot nyertek, mint a milyen Fejér Manó, a ki tudományos képzettségéről, alázatos és leereszkedő modoráról s példás magaviseletéről mindenki előtt, a ki csak egyszer vele érintkezik, ismeretes.

S hogy ez így van s hogy ezt a csikszenttamásiak is tudják, mutatja az a fényes fogadtatás, melyben uj papjukat részesítették dacára annak, hogy őt soha sem látták, sem nem ismerték.

Adjon az Isten az uj lelkésznek az uj állomásra erőt és egészséget, hogy szép hivatását hívei lelki üdvére sokáig teljesíthesse!

Jelenvolt.

Zágon, 1886. május 5.

Tek. szerkesztő ur!

Midőn becses lapja 35-ik számában néhai Fekete Károly papolci körjegyző temetéséről szóló sorokat olvastam, megdöbbenem a felett, hogy egy kötelességemet vele szemben nem teljesítettem; egész tisztelettel kérem a tek. szerkesztő urat, szíveskedjék ezen soraimnak helyet adni, hogy kötelességemet bár némileg róhassam le.

Néhai Fekete Károly körjegyző halálának híre Zágón községében is gyorsan elterjedt s a legnagyobb részvételt keltette; s dacára annak, hogy az önk. tüzoltó-egylet husvétvasárnap közgyűlésén kimondottam, misze-

akarva — meg kell azt látnia. És a mint a felvonásokkal a réztér változik, változnak a hirdető gyárak is. Majd valamelyik műkertész állít be egy gyönyörű erdőt, virágos kertet, majd a nagyszímszínház hős szerelmes csizmaszáraán ajánlja magát egyik hazai lábtü-gyáros, majd meg egyik bájos primadonna hattunyakán látunk egy ékszerforma, aranyba foglalt kis táblát, mely Báthori Álmós R... utcaiz dus ékszer-üzletéről beszél mesés dolgokat stb. Minden szereplő hoz magával valami hirdetést, de mindannyi között legérdekesebb volt azon elmés hirdetés, melyet egy bájos balettáncosnő formás láb-száraín láthattunk. Az ékes selyem-harisnyára nagy betűkkel be volt hímézve: „Ilyen harisnyákat gyárt Frangopan Árpád kötő gyára V... utca 10. sz.” ... És mindezt a közönség nagyon természetesen találja.

— En nem találom helyesnek, — szólék társamhoz megütkezéssel — hogy a nemzeti nyelv és művelődés dicső hajlékába betör a merkantil szellem s hogy a színpadot is hirdetésekkel árasztják el.

— Hja, uram, a mi századunk mindent a praktikus oldalról fog fel. Manapság a roppant számú kereskedő és iparos valóságos élethalál-harcot vív egymással; minden eszközt megragad, hogy gyártmányai, árucikkei kitünősége felől a közönséget megnyozhassa, s mindig az a győztes, ki legjobban tudja ütni a nagy dobót. A ki nem hirdeti magát, elvesz. Aztán mi kárára van az előadásnak, ha egyik-másik kereskedő vagy

rint az ünnepek második és harmadik napján semminemű gyülekezet sem fog tartatni, már második ünnepen élénk mozgalom indult meg a tagok között az iránt, hogy az egylet az elhunyt iránti kegyeletének kifejezést adjon; mert minden egyleti tag tudta, hogy éppen husvét első napján hitelesített azon jegyzőkönyv, melyben néhai Fekete Károly ur gazdag ajándéka nemcsak előfordul, hanem határozat hozott arra nézve is, hogy az ajándékozó neve az alapítók névsorába felirassék s kötelességemmel tetetett, hogy a gazdag felsegélést és bőkezű ajándékot megköszönjem az egylet nevében; s jól esett hallanom az egyhangú, lelkes felkiáltásokat: „Egytől egyig elmegyünk!”

Ha Papolcz és Körös községének s a megye művelt osztályának szabad elmondani hogy ki halt el néhai Fekete Károly körjegyző személyében: a zágoni tűzoltó-egylet is elmondhatja minden tulzás nélkül, hogy egy mindig az egylet mellett működő, buzditó, felsegélő, felejtethetetlen tagját-vesztette el.

A néhainak érdemeit még hosszasan tudnám felsorolni, de hallgatok, hogy a nagyérdemű olvasó közönség figyelmét ne fárasztam, s utolsó szavaim ezek: emléke legyen örökös az egyletben és lengjen béke porain!

Lázár Benedek,
önk. t.-e. főparancsnok.

Különfélék.

— **Főispánunk és a megye.** Pótsa József, Háromszék megye főispánja születésének 50. dik évfordulója alkalmával a megye központjában egy mozgalom indult meg az iránt, hogy a közszeretben álló főispán születésnapjának ünnepe megyei ünneppé legyen, mely alkalommal a megye összes lakossága, hatóságok és testületek lerohassák az ünnepelt férfit iránt hűn érzett tiszteletük és szeretetük adóját. Kézdí-Vásárhely közönsége is nagy lelkesültséggel fogadta a szép eszmét és sietett a közörömben részt venni. Szombaton a tárgyan képviselő-gyűlés tartván, a tanács mellé, mely testületileg fog megjelenni, a képviselő-testület kebeléből egy tekintélyes küldöttség nevezetett ki, mely Kézdí-Vásárhely város közönségét az ünnepségen képviselni s az ünnepelt főispán előtt szerencsekívánatait tolmácsolni fogja. A f. hó 13-án rendezendő ünnepség műsorát lapunk más részében veszik olvasóink. — Mi a magunk részéről szívünk melegevel üdvözljük e szép mozgalmat s egy-szersmind felhívjuk Kézdí-Vásárhely város

iparos a színpadon hívja fel a közönség figyelmét? Épen semmi, sőt hasznos is, mert a nézők az előadásán kívül egy kis műtárlatot is láthatnak. Vagy azt hiszi, hogy el lehetne ily remek diszletekkel látni a színpadot, ha azokat nem az ipar-verseny állítaná elő? Hisz minden felvonás alkalmával egy egész vagyont képviselnek a diszletek. . . . Ezen kívül, ha még meggondoljuk azt is, hogy a hirdető czégek évenként roppant összegeket fizetnek a színháznak a hirdetési szabadalomért, sőt a színműírók és színészek iránt rendkívül bőkezűek: a színházi reklámmot korunk legkiválóbb reformjának kell tartanunk.

— Tehát az írók és színészek is a hirdetők zsoldjában állanak? — kérdém bámulva.

— Nagyon természetesen. Az írók megfizetik, hogy darabjában egyik-másik czég gyártmányait kiemelje, a színészeket meg, hogy az ilyen monologokat hatásosan adják elő. Az ímént látta azt a kis bájos ballerínát? Mennyi bájjal hordozta a Frangepán-czég harisnyáit? Ezért az a kis művész nő legálább 1000 frt honorariumot kapott. Manapság a színésznők nagy része nem bukás árán emelkedik, hanem a hirdető czégek kegye után. Szóval ipar és művészet egymást emelik s ez, azt hiszem, nagyon is helyén van. — De most, ha úgy tetszik, figyeljünk az előadásra.

A különös magyarázattal megelégedve, az előadásra fordítam minden figyelmemet. (Folyt. következik.)

és vidéke közönségét, hogy minél tömegesebb megjelenéssel siessen szeretett kitünő főispánunk iránt az oly nagyon megérdemelt elismerésének és tiszteletének kifejezést adni.

— **Időjárásu k.** Havas napok, fagyos éjszakák, dermesztő északi szelek váltják fel egymást május kezdete óta. A múlt szerdán zordonan köszöntött be a tél. Az azelőtti éjjelen esett hó vastag lepellet vonta be köröskörül a hegyeket, mi a légkört annyira áthütötte, hogy a hőmérő azóta minden éjjel a fagypontra száll. Szerdán éjjel jelentkezett az első fagy s csütörtökön a második. Pénteken reggel 6 órakor Kézdí-Vásárhelyt a hőmérő —4 R°-ot mutatott. A sár ugy megfagyott, hogy a szekereket megbirta. Hogy mily romboló hatással volt a nagy hideg a növényekre, azt el lehet képzelni. Nem csak a kivirágzott, hanem a bimbóban levő gyümölcsfák termése is teljesen tönkrement; a tavaszi vetések nagy része is elfagyott. Az égboltozat másfélnapi derülés után, pénteken éjjel ismét elborult s szombaton reggel órákig tartó havazás volt, mely a síkon ugyan elolvadt, de a hegyeket borító amugy is vastag hóréteget még szaporította. A gazdaközönség aggódva gondolt a sok hó következményeire.

— **Nagy hó.** Bereczkből értesítenek, hogy ott szerdától fogva roppant sok hó esett. A hegyek között egy méter magas hó borítja a földet. A legelésre hajtott marhákat alig lehetett a nagy hó miatt a községekbe visszavinni. A legelőtől megfosztott gazdák kétségbe vannak esve a takarmányhiány miatt.

— **Hymen.** Vajna Dénes, a kovásznai járásbírósgá kitünő albirója, folyó hó 18-án tartja esküvőjét Szárazpatakon a bájos és művelt Pócsa Anna kisasszonnyal. Áldást kívánunk e frigyre!

— **Hymen.** Bogdán Blanka kisasszonyt, Bogdán András sepsi-szentgyörgyi nagybirtokos és takarékpénztári vezérigazgató bájos, mivel leányát folyó hó 18-án vezeti oltárhoz nagymegyeri Rajcs Zoltán bécsi nagykereskedő.

— **A szögdió fürdőn** ez idén gyökeres javítások eszközölte. A nagy hid egészen újra építettett s egyéb munkák is folyamatban vannak. Hutter Pál bérlo maga fogja a fürdőt kezelni és mindent el fog követni, hogy az oda üdülésre kimenő vendégek az eddiginél nagyobb kényelemben részesüljenek. A kitünő vas- és jód tartalmú fürdőgyógyerejével idült hűléses, vérszegény és skrófulás betegeknek eddig is kitünő szolgálatokat tett. A múlt évben is két egyén gyógyult ki ottan, kik hűlés következtében annyira fázszegyek voltak, hogy lábaikat mozdítani sem tudták, midőn oda vitték, s már négy heti fürdőhasználat után mankó nélkül jártak és hosszabb sétákat tettek.

— **Halálozás.** Urmanczy Jenő csikaptolczai szabadságot buszár-hadnagy élete tavaszán, 23 éves korában, három havi súlyos szenvedés után folyó év ápril 30-án délután 4 órakor elhunyt. Tetemei folyó hó 2-án délután 5 órakor általános részvét mellett helyeztettek a családi sírboltba örök nyugalomra. Béke lengejen porai felett!

— **Gyorsvonat Brassó és Predeal közt.** A m. kir. államvasutaktól vett értesítés szerint f. évi május hó 1-től kezdve Brassó—Predeal között csatlakozással a román államvasutak 29. és 30. gyorsvonataihoz a 301. és 302. sz. gyorsvonat fog forgalomba helyezettetni. A 302. sz. vonat indul Brassóból reggel 5 óra 30 perczkor és érkezik Predealra reggel 6 óra 32 perczkor, a 301. sz. vonat indul Predeáról este 9 óra 47 perczkor és érkezik Brassóba éjjel 10 óra 44 perczkor.

— **Ikafalva erdőiben** — mint lapunkat értesítik — medvék garázdálkodnak, naponként szedve áldozataikat a künn legelő marhaállományból. A község kénytelen volt hajtóvadászati engedélyért folyamodni.

— **A gergyószentmiklósi polgári olvasó-kör** folyó évi június hó 6-án a szabadban zártkörű nyári mulatságot rendez. Részvény-díj férfi-személy után 50 kr. A tiszta jövedelem a kör pénztára javára fog fordíttatni.

— **Maros-Vásárhelyt,** a székely fővárosban, — mint levelezőnk írja — május hó első napjaiban a veres kereszt egylet választmá-

nya, ügybuzgó elnöknője Br. Bánffy Zoltán f. ispán neje Teleki Erzsébet grófnő előklte alatt, három napon át tartó ünnepélyt, „jelmezes bazár“-t és műkedvelői előadást rendezett, a melyek mindannyian fényesen sikerültek. A bruttó jövedelem majdnem 3 ezer forint, s a tárgyak vásárlási értékét leszámítva, a tiszta jövedelem a két ezer forintot meghaladja. Valóban fényes eredmény, egy alig 12 ezer lakosságú kis városban, de meg is érdemelte a szép eredményt a női rendező-bizottság, mely, élén a semmi fáradságot nem kímélő főispánné elnökével, páratlan tevékenységet fejtett ki a jótékonycélu ünnepélyek sikere érdekében. A főispánné buzgón támogatták a buffetnél gazdasszonyi szerepet vívó urnők: Mikó Miklósné, Szentmáry Dezsőné, Szabó Eszti, Illyés Károlyné, gróf Toldalagi Mari, Földváry Alexandrin és Czobel Ágnes. A pénztárnál Geczó Jánosné, Bihari Sándorné, Bankó Miklósné és Hirschman Adolfné. A Mestitz Mihály udvari butor-gyáros által nagy izléssel felállított sátrakban és virágcsarnokban, buffetben, dohánytözsdeben felváltva a város és vidék legszebb különböző festői szép népviseletekben szolgáltak fel a közönségnek, kiknek mindannyioknak Csonka jeles fényképész által igen sikerülten kiállított s a jótékonycélu tekintettel, a veres kereszt egylet javára mérsékelt áron átengedett fényképei is árusítottak a bazáron, s igen szép eredményt. Toroczkai székely népviseletben: Jánky Klára, Vita Etelka, Br. Kemény Ida; marosszéki székely népviseletben: Kathonay Gizella; csiki székely népviseletben: Körösi Erzsé; magyar alföldi leány: Richtzeit Paula; kalotaszegi magyar leányok: gróf Toldalagi Róza, Somogyi Olga, Szentiványi Aranka, Sándor Ágnes, Mikó Ilona, Szongott Margit; cigány leány: Pap Mari; tót leány: Szilágyi Ilona; szász leány: Macskási Juli; szerb leány: Jakab Anna; bosnyák leány: Mestitz Paula; dalmát leány: Gorove Irma; tirol leány: Spech Margit; oláh népviseletben: Máriaffy Mari (szinaiai), Boér Ilona. (szebenvidéki), Szabó Zsuzsa (fogarasvidéki), Br. Bornemissa Mari (balázsfalvi). A borosarnokban két szép asszony: Gálffy Sándorné (bolgár népviseletben) és Deák Lajosné (mint magyar menyecske) — mint tudósítónknak egy szellemes asszony tollából mondá — „résztétő zsemeikkel mámorító italt mértek“, a mámor azonban az urakon is csak a borral való dusságában volt észlelhető. A hölgyeknek állandóan és buzgóan segítségükre voltak a megelőző rendezés körül is: Szentmáry Dezső háznagy és Sándor Kálmán segédtiszt. Harmadik napon, a műkedvelői előadásán, „Egy csésze tea“ és „Angolosan“ vígjátékok zsúfolt ház előtt, igen sikerült előadásban kerültek színre, a melyekben a hölgyek közül gróf Toldalagi Erzsébet, Nagy Sándorné és Máriaffy Mari működtek közre és pedig kiváló szép sikerrel. — A két vígjáték között Gróf Toldalagi Anna népdalok mellett zongorán magyar népdalokat játszott a cimbaloméhoz hasonló hangon és oly szépen, oly nagy bravourral, hogy a tapsviharnak, zajos éljenzésnek és ujjazásnak vége-hossza nem volt. A színi előadás végeztével a főispán által adott fényes estélyre az összes közreműködők és a vidékiek hivatalosak voltak mintegy 80-on s a gazdag terítékű vacsora után folyt a tánc és fesztelen jó kedvű kiváló kivirradtig, s mi azon meggyőződéssel térünk haza, hogy ha a nemesirányú, jótékonycélu kezdeményezések élén a hölgyek állanak, a siker elmaradhatlan; épen azért, a nélkül, hogy a veres kereszt egylet humánus, jótékony céljának is jogosultságát költségbe vonnók, ohajtjuk, hogy magyar hölgyeinkben legyen akkora honleányi magyar érzület, hogy minden városban egy-egy ilyen nagyobb szabású és többet jövedelmező közvacsorát rendezzenek az erdőlyrészi magyar közművelődési egyesület javára, a melynek arra oly nagy szüksége van s a melynek a hölgyek részéről az eddig tanúsítottnál nagyobb segítségre van szüksége. Reméljük, hogy a mi késik, nem mulik; mert a költő szerint „születni és szeretni, magyar hölgynek kevés“. Székelyfy.

— A gy. sz. miklósi „Szegény tanulókat segélyező rongyos-egylet“ saját pénztára javára május hónapban zártkörű májális rendez.

— Gy. Sztmiklóson Vajgyi O. József szintársulata által folyó május hó 1-én a közművelődési egyesület javára előadott „Judas Iskariot“ című tragédia nevezett egylet javára 10 frt 5 krt jövedelmezett.

RÖVID HIREK.

A deás-besztercei vasút hétfőn nyitattott meg ünnepélyesen Br. Kemény G. közlekedési miniszter jelenlétében. — **A Kincsem-sorsolás** főnyereményét Szalai Frigyes kazavukovai (Bács-Bodrogm.) községi jegyző nyerte meg. — **A főváros új temetőjének** első halottja egy — öngyilkos, kit a múlt szombaton temettek oda. — **A halott kerelme.** Egy strassburgi lapban a következő közlemény jelent meg a napokban: „Kieler Salome asszony, ki ápr. 27-én 69 éves korában elhunyt, kéri ismerőseit és barátait, hogy jelenjenek meg ápril 29-én megtartandó temetésén. — **Sikkasztó adópénztáros.** Filipeszku János tordai adópénztáros, ki az ottani dákó-románoknak vezetője volt, nagy összegre rugó sikkasztás miatt letartóztatott. F. pár hónappal ezelőtt összes vagyonát a leányára iratta. — **Női egyetem** akarnak felállítani az oroszok Pétervárott; az egyetemnek egyelőre három fakultása lenne: matematikai, természetudományi (orvosival együtt) és nyelvészeti. A jogi fakultást később fogják szervezni. — **Nagy öngyilkosság** történt vasárnap Bécsben. — **Egy vonat pészgő.** Penzingen át a napokban egy külön vonat érkezett monarkiankba; a vonat egyenesen Bordeauxból jött s tisztán francia pozsztó szállítottak rajta. — **Udvari regény- és novellagyártónak** kínálkozott közelebből a bécsi kabinetirodában egy kopottas hölgy; a szerencsétlen nőről kiderült, hogy örült. — **Lengyelek ünnepe.** Nyugat-Galiczia több városában kedden nagy ünnepélylyel ülték meg a lengyel konstitúció (1793.) emléknapiját. — **Halálal fenyegette** a svéd királyt egy suszterlegény s 500 koronát (pénz) kívánt, hogy szándékát elálljon. Eltögták. — **Mandalay várost** a napokban újra felgyújtották a fölkélek s egy angol mfnyi hosszúságban minden épület leégett. — **A pápának** 50 éves áldozópapi jubileuma alkalmából a világ hírnevesebb írói, tudósai és művészeinek munkáiból egy másolatgyűjteményt fognak átadni. — **Német nota, lengyel futty.** Varsóban egy híres lengyel énekesnő, mert német szöveggel énekel, kifuttyolték. — **A munkás-mozgalmak** Amerikában fenyegető alakot kezdenek ölteni. Chikagóban egy gyárat támadtak meg. — **A gyarmatkiallást** Londonban kedden nyitotta meg az angol királynő. — **Nagy erdőégés** volt a napokban Livádiában; a császári palotáig terjedő erdő néhány napig égett. Hír szerint az erdőt a nihilisták gyújtották fel.

A kézdívásárhelyi „Rudolf“ kórházról.

Áprilishavi gondnoki jelentés.

A m. szent korona országai vörös kereszt együletének központi szívelyes segélyezése mellett fennálló kézdívásárhelyi „Rudolf“ kórházra vonatkozó gondnoki jelentésemet 1886. április haváról van szerencsém a következőekben előterjeszteni.

Ápril hó végével Baló László számvevő ur a kórház főapolónője Sárkány Gyuláné által vezetett ellenőrzési könyveket számbavéve, lezárta s azokból a következő eredmények tüntek ki:

Április hóban ápolattott 18 beteg, elbocsátattott 11, maradt a hó végével ápolás alatt 7; ápolási nap volt 218, a 50 kr = 109 frt; ebből ingyenes ápolási nap volt 30, a 50 kr = 15 frt; ezt levonva, maradt 94 frt. Kovács Károly pénztáros ur kimutatása szerint a havi forgalom volt:

Bevételek:	
A budapesti ver. ker. egyletől	300 frt — kr.
A kórháznál levő perzelypénz, negyedévi	9 frt 87 kr.
A nyugdíji gyűjtésből	6 frt 60 kr.
Gróf Bethlen Gáborné alapítv.	50 frt — kr.
József főherczeg ö. cs. kir. fensége kegyes adománya	20 frt — kr.
Dr. Sinkovics Ignác ur alapítványa, 1886. negyed rész	50 frt — kr.
Ápolási díjból	2 frt — kr.
"	2 frt 50 kr.
"	5 frt — kr.
"	6 frt 50 kr.
"	4 frt — kr.
"	4 frt — kr.
"	7 frt 50 kr.
"	15 frt — kr.
Összesen	483 frt — kr.

Kiadások:	
Múlt havi pénztárhiány	50 frt 42 kr.
Két ápolónőnek egy havi cukuran, hávé- és borpénzre	6 frt 64 kr.
Konyhai szükségletekre	10 frt — kr.
Nyugta-bélyrgért	— frt 19 kr.
Átvitel	67 frt 25 kr.

